

tallets Uendingsforslag maa jeg tillade mig fremdeles vedblivende at fastholde, at den er baade ørkesløs, som den ærede Minister karakteriserede den, og unødvendig, thi der er ikke reist Tvivl om, at den Forpligtelse, der nu bestaar i Genhold til de tilvebragte Skolepenge for at opretholde Betalingskolerne, kan bortfalde, naar Ministeren giver sit Samtykke dertil. Jeg har ikke hørt, at der er blevet reist nogen Tvivl derom, ligesaa lidt som jeg har hørt, at der er reist nogen Tvivl om, at Forpligtelsen til at oprette Betalingskoler var afhængig af, at der var et tilstrækkeligt Antal Forældre, der vilde give et tilstrækkeligt Beløb til at oprette Betalingskoler (Stemmer: De kunne)! Ja, Forpligtelsen er den, at der skal være et tilstrækkeligt Antal Forældre, der vil yde tilstrækkelige Midler til Oprettelsen af Betalingskoler. Det er iøvrigt mærkeligt, at jeg skal være nødsaget til gjentagende at forsvare denne simple og naturlige Ret for Kjøbstæderne, efter som det baade har været vedtaget her ved anden Behandling, og dette tillige stadigt ved Forhandlingerne om Skoleæfnet med stor Styrke er gjort gjældende af de deri mest Interesserede, nemlig samtlige Kjøbstadkommuner. Men der er tillige sagt af den ærede Ordfører, at det var tvivlsomt — og det blev ogsaa nævnt af den ærede 1ste Landsdhingsmand for 1ste Kreds (Krieger) — om der ved denne Lov, hvis den blev gjenomsørt, tilvebragtes nogen større Byrde for Kjøbstæderne. Dertil skal jeg bemærke, at naar den ærede Ordfører sagde, at Oprettelsen af Forskoler ikke vilde berede Kjøbstæderne større Udgifter, saa er det fuldkomment rigtigt; tværtimod, og det er strax en Indrømmelse, jeg vil gjøre, at, hvis Loven indskrænkede sig til blot at paalægge oprettede Forskoler, ved hvilke der ansattes ikke faste Lærere men Timelærere, saa vilde det ikke medføre nogen Byrde for Kommunerne at oprette Forskoler; tværtimod vilde det maasse være dem en Lettelse, men Sagen er jo den, at Kommuneskolen fordres udvidet meget betydelig med Hensyn til Undervisningen, idet, som jeg tidligere har oplyst, og jeg tror ikke, at den høitærede Minister vil modsiges det, Gjennemsnitsantallet af de Timer, hvori der undervises i Klasserne i Friskolen i Byerne, nu ikke er over 17; men naar denne Undervisningstid udvides til 24 Timer, sker der jo en betydelig Udvidelse af Undervisningstiden, hvorved der vil udkræves flere Lærere osv., og at der paabydes en Indskrænkning af Antallet af Børnene, hvorved flere nye Klassers Oprettelse vil gjøres nødvendig, naar Maximumantallet af Børnene indskrænktes fra 50, der er det fulde Antal, der nu maa være, til 35.

Med Hensyn til det meget omdebatterede Forslag, som jeg har stillet angaaende Børnens Undervisning, skal jeg naturligvis ikke komme ind paa atter at gjentage, hvad jeg har anført derfor. Jeg skal blot gjøre to smaa Bemærkninger:

Den første er den — og det er egentlig en personlig Bemærkning lige over for den høitærede Ministers Skildring af mine Tanker og af mine Ytringer —, at jeg naturligvis har den Indbildning om det Forslag, som jeg har stillet, og om ethvert Forslag, som jeg fremsætter og forsvarer, at jeg staa paa det rette Standpunkt, og at den høitærede Minister og Andre, som modsatte sig det, ikke staa paa det rette Standpunkt. Det er en Indbildning, som jeg har, og som jeg vedkjender mig. Det vilde dog være besynderligt, om jeg, naar jeg stiller et Forslag og forsvarer det, ikke skulde tro paa, at jeg har Ret i, hvad jeg forsvarer, og at de Andre have Uret. Det er maasse en Feil af mig, at jeg har den Ansættelse, men jeg giver den høitærede Minister Ret i, at jeg har den. Naar den høitærede Minister har sagt, at jeg var falden hen til den Utopi, at ville forlange ens Undervisning for Alle, saa vil jeg overlade den høitærede Minister selv at være Opfinder af denne Utopi, som jeg ikke vedkjender mig; thi jeg har kun sagt, at Afgangen til det Lavmaal af Undervisning, hvortil Samfundet giver alle Børn saavel den allerfattigste som den velhavende fri Udgang, ikke skal spærres for den Fattigste. Det har jeg paastaet; men jeg har ikke indbildt mig og aldrig været saa utopisk at mene, saaledes som den høitærede Minister sidste Gang sagde, at alle Børn skulle have Ret til at gaa i den lærde Skole; det har jeg aldrig sagt. Men det er ingen Utopi, men fuld og virkelig Sandhed, at det er Statens Pligt at værne om, at Afgangen til det Lavmaal af Undervisning, der bydes og bydes frit, ikke spærres for de fattige Børn, end ikke af disses Forældre. Det er en Fordring til Skolen, som nok en Gang skal blive anerkjendt, og jeg beklager, — det er langt fra, at jeg skal lade den høitærede Minister høre ilde derfor, — men jeg beklager unegtelig, at dette Standpunkt er indtaget af den høitærede Minister, hvis Opgave det burde være, og jeg tror ogsaa hvis gode Villie det vilde være, at løse Andre op til det høie, retfærdige Standpunkt og ikke ligesom Andre at stille sig paa det lavere. — Jeg skal sige til den ærede Landsdhingsmand her lige over for, at den Konsekvents, som han ligesom den høitærede Minister vilde udtrække af mine Ytringer, nemlig at jeg for at hævede Eigedsgrundsaftningen vilde forbyde Nogen at faae en høiere Undervisning end den almindelige, som tilbødes Alle, er ganske ubesøjet og aldeles ikke følger af mit Forslag. Jeg har aldrig været med til eller vil nogensinde være med til at lappe Toppen af de høie Træer for at sætte dem i Jenmaal med de lave, men jeg vil gjerne have, at de laveste Træer ogsaa skulle have en god Bægt. — Naar den ærede Minister har fundet, jeg ved ikke om den ærede Minister høit brugte det Udtryk, at mit Forslag under Nr. 7 var desperat (M i n i-